

Vergaderjaar 2021–2022

28 165

Deelnemingenbeleid rijksoverheid

Nr. 368

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 februari 2022

Graag informeer ik u over recente ontwikkelingen bij Abellio, een dochteronderneming van staatsdeelneming NS, zoals ik heb toegezegd tijdens het commissiedebat Staatsdeelnemingen van 26 januari 2022 (Kamerstuk 28 165, nr. 367). In deze brief ga ik in op de achtergrond van Abellio Duitsland, de voortgang van de herstructurering van Abellio Duitsland, de financiële implicaties hiervan en de toekomstige strategie van NS in Duitsland. Daarnaast ga ik kort in op de ontwikkelingen bij Abellio UK.

Achtergrond Abellio Duitsland

Met de brief van 1 juli 2021¹ bent u geïnformeerd over het besluit tot herstructurering van Abellio Duitsland, gezien de onhoudbare financiële situatie van Abellio Duitsland. Deze herstructurering verloopt volgens een zogenoemde voorlopige insolventieprocedure, een «Schutzschirmverfahren», via de Duitse rechtbank. Dit houdt in dat de herstructurering van Abellio Duitsland onder toezicht van een rechtbank plaatsvindt. Met dit proces is de afhankelijkheid tussen de Duitse vennootschappen verbroken, waardoor het mogelijk is om per concessie tot een oplossing te komen.

Resultaten herstructurering Abellio Duitsland

Op 1 oktober 2021 heeft de Duitse rechtbank de voorlopige insolventieprocedure omgezet in een definitieve insolventieprocedure. De gesprekken van Abellio met de regionale opdrachtgevers richten zich op het vinden van een passende oplossingsrichting waardoor de reizigers geen nadelen van de herstructurering ondervinden én een oplossing wordt gevonden in het belang van de Nederlandse belastingbetaler en reiziger. Hieronder volgt een overzicht van de uitkomsten per regio.

¹ Kamerstuk 28 165, nr. 354.

- In Noordrijn-Westfalen was Abellio Duitsland actief met vijf concessies. Abellio Duitsland heeft de OV-autoriteiten het aanbod gedaan om drie van de vijf concessies tot de reguliere einddata (2028–2034) voort te zetten en twee contracten vroegtijdig te beëindigen. De OV-autoriteiten vroegen een forse beëindigingsvergoeding bovenop een bedrag ter hoogte van de garanties die Abellio bereid was te financieren. Deze additionele eis vonden Abellio Duitsland en NS te hoog, waarop de OV-autoriteiten het aanbod van Abellio Duitsland hebben afgewezen. Alle vijf de concessies zijn per 1 februari 2022 via noodcontracten voor twee jaar overgeheveld naar andere vervoerders.
- De twee concessies in Mitteldeutschland waren beide verlieslatend. Voor Abellio Rail Mitteldeutschland wordt momenteel met de lokale OV-autoriteiten overlegd over een herstructureringsplan. Op basis van deze lopende gesprekken verwacht Abellio Duitsland de concessie in Saksen-Anhalt eind 2024 over te dragen aan een andere vervoerder. De concessie in Thüringen wordt voortgezet door Abellio Duitsland. Door de verwachte herstructurering van financiële afspraken met de concessieverlener kan deze concessie minimaal kostendekkend worden uitgevoerd.
- In Nedersaksen wordt een kostendekkende concessie gereden die strategisch is gelegen in het grensgebied met Nederland. Deze wordt voortgezet door Abellio Duitsland.
- De concessie van Abellio in Baden-Württemberg is van Abellio Duitsland overgenomen door de lokale vervoerder SWEG per 1 januari 2022. De concessieverlener is eigenaar van deze vervoerder.

Financiële implicaties

Van 2008 tot en met 2021 heeft NS met de buitenlandse activiteiten per saldo een verlies geleden van circa € 115 miljoen (Duitsland en Verenigd Koninkrijk). Abellio UK is met circa € 150 miljoen winstgevend geweest, terwijl Abellio Duitsland sinds de start in 2008 tot de herstructurering in 2021 een verlies heeft geleden van in totaal circa € 265 miljoen.

Zonder herstructurering werden verliezen bij Abellio Duitsland verwacht van € 30 tot € 50 miljoen per jaar. Dit zou tot eind 2034 geleid hebben tot een aanvullend verlies van ongeveer € 300 tot € 500 miljoen. Om dit te voorkomen is besloten tot de herstructurering.

De financiering van de herstructurering en beëindiging van de diverse concessies leiden naar verwachting tot een verlies van € 101 miljoen. Daarbovenop komt een mogelijk verlies vanuit de insolventieprocedure. Hiervan is de uitkomst onvoorspelbaar. Het delen van verwachtingen hierover kan de onderhandelingspositie van NS schaden. Na de herstructurering verwacht Abellio Duitsland minimaal kostendekkend te kunnen opereren.

NS blijft met de herstructurering binnen het risicokader («Capital at Risk») dat ik met uw Kamer heb afgesproken voor de buitenlandse activiteiten van NS.²

Toekomst Abellio Duitsland

Door de beoogde herstructurering blijft een afgeslankt Abellio Duitsland over dat zich zal richten op grensoverschrijdend vervoer tussen Nederland en Duitsland en betere internationale verbindingen naar grote Duitse steden. Dit is in lijn met de strategie van NS: de activiteiten van NS in het buitenland moeten bijdragen aan het belang voor de Nederlandse reiziger,

² Kamerstuk 28 165, nr. 261.

door betere internationale verbindingen en grensoverschrijdend verkeer en door een positief financieel resultaat. NS draagt hiermee ook bij aan de doelstelling van dit kabinet om betere internationale treinverbindingen te realiseren, zodat Nederland duurzaam verbonden is.

NS streeft er daarnaast naar om de reis voor Nederlandse reizigers naar grote steden in Duitsland aantrekkelijker te maken. NS zet zich hierop in door de informatievoorziening voor Nederlandse reizigers te verbeteren en het boeken van een treinreis naar Duitsland makkelijker te maken.

Abellio Verenigd Koninkrijk

Omdat de activiteiten in het Verenigd Koninkrijk niet bijdragen aan het belang van de reiziger in Nederland, heroverweegt NS zijn positie in het Verenigd Koninkrijk. In december 2021 is uw Kamer geïnformeerd over de activiteiten van Abellio in het Verenigd Koninkrijk³. Sindsdien zijn er geen nieuwe ontwikkelingen.

Ik heb NS gevraagd mij op de hoogte te blijven houden van de voortgang van de ontwikkelingen. Indien er nieuwe ontwikkelingen zijn, zal ik uw Kamer informeren.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag

³ Kamerstuk 28 165, nr. 356.